

Upphandlingsplan 2024 - 2025

Kulturnämnden

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Största inköpsområden år 2022.....	4
Största inköpsområden 2022.....	4
Planerade upphandlingar över tröskelvärdet 2024 - 2025	6
Planerade upphandlingar 2024 - 2025.....	6
Beskrivning av systematiskt hållbarhetsarbete i upphandlingar.....	7
Beskrivning av uppföljning av hållbarhetskrav	9
Produkt och verksamhetsområden där nya hållbara och innovativa inköpslösningar efterfrågas	10

Inledning

I budget 2018 beslutade kommunfullmäktige att stadens inköpsverksamhet, genom en tydlig politisk styrning, ska användas som strategiskt verktyg för att bidra till fler och bättre innovationer och att vidareutveckla det påbörjade arbetet med att uppnå sociala och miljömässiga mål. Den utredning som följde visade att ökad politisk styrning på nämnds- och koncernnivå kräver gemensam rapportering och planering av strategiskt angelägna upphandlingar, innovativa och hållbara upphandlingar.

Samtliga nämnder ska med anledning av kommunfullmäktiges beslut årligen redovisa aktuell inköpsstatistik, planerade upphandlingar (över tröskelvärdet), hur hållbarhetshänsyn säkras i nämndens inköp och upphandlingar samt eventuella produkt- eller verksamhetsområden där mer hållbara och/eller innovativa inköpslösningar efterfrågas.

Nämndernas upphandlingsplaner ska ligga till grund för stadens gemensamma planering av strategiskt viktiga inköpsprojekt. En sammanfogad rapport över inkomna upphandlingsplaner kommer att redovisas för kommunstyrelsen.

Kulturförvaltningens verksamheter har behov av varor och tjänster som till stor del inte finns upphandlat av staden. Åren framöver planerar förvaltningen ett par större nämndspecifika upphandlingar bland annat nytt larmsystem på Malmö Konsthall, nytt biljett- och bokningssystem på Malmö museum, driften av marinpedagogiskt center, e-arkiv och ett par Konstnärliga gestaltungsprojekt. Dessa upphandlingar är under tröskelvärdet.

Kulturförvaltningen har tecknat hyreskontrakt för två lokaler, totalt 1700 m² i kvarteret Embassy of Sharing som är ett unikt stadsbyggnadsprojekt i Hyllie som byggs med höga hållbarhetsambitioner och en vision att skapa en inkluderande och nytänkande grön miljö för samarbete och kunskapsutbyte. Det blir en unik mötesplats med bibliotek, ett center för yttrandefrihet och en ny mötesplats för unga. 80% av möbelinköpen som kulturförvaltningen köpt in till den första lokalen, Fyrtornet är återbruk. Nästa år kommer återbrukade möbler upphandlas till den andra lokalen, Drivbänken. Visionen om platsen återkommer också i tematiken för det konstnärliga gestaltungsuppdraget som är *Att dela plats*. Konstverket ska tillverkas med så lågt klimatavtryck som möjligt och med resurssmarta lösningar.

2022 tog kulturförvaltningen fram ett upphandlingsverktyg avseende den offentliga konsten och innebär att samtliga Konstnärliga gestaltungsuppdrag nu upphandlas. Det har tagits mycket väl emot av konstnärer och uppdragen har sökts från hela Sverige och även Europa.

Största inköpsområden år 2022

Kommunstyrelsen arbetar aktivt med att upphandla kommunövergripande (kö) ramavtal inom samtliga inköpsområden i staden, och antalet ramavtalsområden ökar ständigt. Enligt Malmö stads *Inköpspolicy* är det respektive nämnds ansvar att inköp och upphandlingar sker enligt gällande regelverk och att kommunövergripande avtal nyttjas eftersom hög avtalstrohet eftersträvas. För de behov som inte täcks av kommunens kommunövergripande ramavtal ska nämndspecifika avtal användas. Alternativt ska avtal som samordnats av annan part, till exempel Skånes Kommuner eller ADDA, nyttjas. Hög avtalstrohet är en förutsättning för en fungerande kontroll och styrning av inköpsverksamheten. Bristande avtalstrohet kan innebära att EU-direktiv och svensk lagstiftning inte följs, att förtroendet för kommunen som köpare minskar, att staden får sämre villkor med avseende på exempelvis pris, frakt, montering, garanti, miljö etcetera. Det innebär också att det arbete som staden lägger på att skapa ramavtal inte ger önskad effekt. Avtalstrohet är inte obligatoriskt att rapportera till kommunstyrelsen. Enskild förvaltning kan dock välja att rapportera till nämnd.

För att få en överblick över stadens värdemässigt största inköpsområden ska respektive nämnd redogöra för sina största inköpsområden år 2022 (tkr). Den del av inköpen som skett genom avrop på kommunövergripande ramavtal har noterats i tabellen. Inköp som inte avropats från stadens ramavtal har noterats i tabellen ”Inköp från annat avtal”.

Största inköpsområden 2022

Inköpsområde	Inköp från (k.ö.) avtal (tkr)	Inköp från annat avtal (tkr)	Totalt (tkr)
74500 Konsulttjänster	5 162	29 285	35 446
12220 Årets inv inventarier	5 678	13 228	18 905
64331 Media	5 515	5 423	10 938
74511 Program, utredningsuppdrag	52	7 362	7 414
64600 Förbrukningsmaterial	2 580	3 048	5 628
61316 Städning	3 896	1 693	5 589
64301 Böcker	2 656	273	2 928
73300 Larm o bevakning	1 640	704	2 344

Konsulttjänster

Inköpen av konsulttjänster omfattar 581 leverantörer till ett totalt värde av 35,4 Mkr. Förvaltningen har valt att granska inköp från leverantörer över 100 tkr. Det samlade värdet av inköpen från dessa leverantörer (54) uppgår till 21 mkr. Granskningen visar att förvaltningen har gjort förvaltningsövergripande avtal och direktupphandlingar till 60 %, 13 mkr. Resterande 8 mkr är inköp utan direktupphandling men flertalet av dessa går inte att upphandla. Några exempel:

Utställningsproducenter/curator på Konsthallen, Konstmuseet, Malmö Museer 4,5 Mkr

Regis ekonomiska förening, 1,9 mkr: Malmö stad är medlem och sitter i styrelsen tillsammans med Kulturen i Lund och Läns museet i Kristianstad. Är ett ”socialt företag” och medlemmarna köper in till exempel digitaliserings tjänster som utförs av personer som står utanför arbetsmarknaden.

Samt övriga leverantörer med olika former av samarbetsavtal tex El Sistema, Stockholms konstnärliga högskola totalt 1,3 Mkr.

Årets inventarier

Förvaltningen har gjort en större upphandling avseende tekniken till Wisdome som under 2022 uppgick till 10 mkr samt nytt högtalarsystem på Stadsbiblioteket 1 mkr.

Media

Den stora andelen av inköp utanför ramavtal avser nedladdning av e-media, 3,6 mkr. Malmö, liksom andra kommuner avvaktar ett nytt ramavtal av SKR som blivit försenat. En förstudie görs nu annonsering planeras till årsskiftet 2023–2024.

Program, utredningsuppdrag

Inköpen avser inköp av föreställningar och arrangemang.

Kulturarrangemang och Mötesplatser ansvarar för inköp av föreställningar till stadens förskolor och grundskolor under skoltid och under lov. Inköp av föreställningar och samarbeten med konstnärliga produktioner föregås av omvärldsbevakning, intresseanmälan av aktörer och organisationer. Urval sker efter referensgrupper inom skolförvaltningarna, besök på utbudsdagar, professionell bedömning av konstnärlig kvalitet.

Inköp av föreställningar sker även till sommarscens arrangemang. Konstnärliga produktioner som ingår i arrangemang väljs utifrån konstnärlig kvalitet, relevans utifrån arrangemangets mål och tema samt produktionstekniska förutsättningar. Dessa produktioner avser scenkonst, film, dans, musik och performance. Urval och bedömning sker av producenter och tekniska producenter med expertis på respektive område inom uppdraget för vad arrangemanget i fråga ska leverera. Avtal tecknas sedan med de olika arrangörerna/leverantörerna.

Tillvägagångssättet för inköpen av föreställningar jämställer förvaltningen med en ordinarie upphandling.

Förbrukningsmaterial

Inköpen utanför ramavtal omfattar cirka 351 leverantörer men många inköp med låga värden. Av inköpen är det en stor del som avser inköp till shoparna på Malmö Museum. Inköpen styrs utifrån vilka utställningar verksamheten har på gång och vad besökarna efterfrågar.

Städning

70% ramavtal och 30 % direktupphandling. Kulturförvaltningen bevakar när aktuella städavtal går ut för att därefter anlita upphandlat städföretag i ramavtal.

Böcker

91% av inköpen följer stadens ramavtal. Inköp utanför ramavtal avser böcker till projektet Världens bibliotek som inte går att handla genom ramavtalet.

Larm och bevakning

70% är ramavtal. Resterande 30% är direktupphandlingar med leverantörer som från början har installerat larm.

Planerade upphandlingar över tröskelvärdet 2024 - 2025

För att kunna fatta stadsövergripande strategiska beslut kring upphandlingar behöver kommunstyrelsen en sammanställning av samtliga större upphandlingar som planeras i respektive nämnd. Nedan ska nämnden därför redovisa samtliga planerade upphandlingar, över tröskelvärdet, år 2024 - 2025 samt uppskattat kontraktsvärde för dessa.

Upphandlingar som genomförs i samarbete mellan flera nämnder redovisas av den nämnd som ansvarar för genomförandet.

Kommunövergripande ramavtalsupphandlingar redovisas av Kommunstyrelsen.

Kulturnämnden planerar inga upphandlingar över tröskelvärdet under perioden 2024–2025.

Planerade upphandlingar 2024 - 2025

Kulturnämnden planerar inga upphandlingar över tröskelvärdet 2024–2025.

Planerad upphandling	Kontraktsvärde (tkr) Ange värde för hela avtalsperioden	Genomförande myndighet om annan än nämnden (Skånes kommuner, ADDA, Kammarkollegiet, annan nämnd etcetera)

Beskrivning av systematiskt hållbarhetsarbete i upphandlingar

Av lagstiftning och styrdokument såsom Agenda 2030, barnkonventionen och stadens miljöprogram och inköpspolicy följer att staden har ett ansvar att i sin roll som inköpare beakta miljömässiga och sociala hållbarhetsaspekter i upphandlingar.

Ett systematiskt angreppssätt är avgörande för att säkra att hållbarhetshänsyn tas i varje upphandling. Nedan ska nämnden därför redogöra för hur de systematiskt arbetar med hållbarhetshänsyn.

Nytt för årets rapportering är att nämnden endast ska beskriva hur vissa utvalda hållbarhetskrav ställts i tidigare genomförda upphandlingar.

Med hållbarhetskrav avses både miljökrav och sociala krav. För mer vägledning och information kring hållbarhetsarbete i upphandling, se Vägledning för hållbarhet i upphandling på KOMIN.

Kommunstyrelsen ansvarar för att säkerställa hållbarhetskrav i kommunövergripande upphandlingar/avtal. Redovisning av hållbarhetskrav i dessa upphandlingar/avtal svarar kommunstyrelsen för. När det gäller de upphandlingar som sker via ADDA, Kammarkollegiet eller Skånes kommuner behöver nämnden inte redogöra för de hållbarhetskrav som ställts.

För nämndspecifika upphandlingar som genomförs av egen personal eller via internt/externt ombud, ligger ansvaret för att uppnå en viss hållbarhetsstandard på den enskilda nämnden. Den följande redogörelsen avser således nämndspecifika upphandlingar såväl under som över tröskelvärdet och kopplar an till stadens skyldigheter att uppfylla såväl miljöprogrammet som lagkrav. Direktupphandlingar undantas i denna redogörelse.

Upphandlingskategorier som omfattas av tabellerna nedan

Det är en upphandling av teknik till Wisdome som kopplas till tabellerna.

Cirkulära krav

Cirkulära krav som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Välja återbrukade produkter			x
Välja produkter/material som kan återvinnas/återbrukas längre fram	x		
Välja flergångsalternativ framför engångsalternativ			x
Reparationsmöjligheter	x		
Cirkulär avyttring (ex. skapa system för att avyttra till återanvändning/materialåtervinning)	x		
Efterfråga återvunnet material			x

Krav för hållbar mobilitet, minskat buller och minskade luftföroreningar

Krav för hållbar mobilitet, minskat buller och minskade luftföroreningar som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Cykeltransporter			x
Förnybara drivmedel – transporter och arbetsfordon			x
El, biogas eller vätgasfordon			x
Möjliggöra resor i linje med stadens resepolicy			x
Euroklass-krav och utsläppskrav på arbetsmaskiner			x

Arbetsrättsliga krav

Arbetsrättsliga krav som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Arbetsrättsliga villkor för lön, semester och arbetstid	x		
Hållbara leveranskedjor (ILO:s kärnkonventioner m.fl.)		x	
Krav på rättvisemärkta produkter (exv. Fairtrade)		x	
Krav på systematiskt arbetsmiljöarbete	x		
Etiska krav på natursten			x

Beskrivning av uppföljning av hållbarhetskrav

Att ställa hållbarhetskrav i upphandling är första steget, men att följa upp kraven är minst lika viktigt. Det är vid uppföljning vi säkerställer att kraven faktiskt efterlevs och får effekt. Det är då vi motverkar osund konkurrens mellan leverantörer som uppfyller kraven och de leverantörer som endast påstår sig uppfylla kraven.

Nytt för årets rapportering är att nämnden ska beskriva hur uppföljning av ställda hållbarhetskrav sker.

För det fall nämnden gör egna upphandlingar över tröskelvärdet ska nämnden beskriva på vilket sätt nämnden arbetar för att följa upp de hållbarhetskrav som ställts i dessa upphandlingar. Frågan avser de upphandlingar som nämnden själv genomför och har ansvar för att följa upp.

De stora inköpen som kulturnämnden gör är avrop från ramavtalen. Nämnden har idag inget systematiskt sätt att följa upp ställda hållbarhetskrav när nämnden gör en egen upphandling över tröskelvärdet. Detta är något som behöver förbättras.

Produkt och verksamhetsområden där nya hållbara och innovativa inköpslösningar efterfrågas

Malmö stad genomför årligen inköp för cirka nio-tio (9–10) miljarder kronor. Kraften i stadens inköp är påtaglig men det krävs ökad samordning för att på ett samlat sätt fokusera på de politiska ambitionerna när det gäller social och miljömässig hållbarhet och innovativa inköpslösningar. Ett första steg är att skapa en överblick genom att nämnderna identifierar och rapporterar förslag på behov av nya inköpslösningar.

Nya (hållbara och innovativa) inköpslösningar kan bli aktuella när befintliga lösningar inte är tillräckligt effektiva, har för låg kvalitet, är för dyra eller saknas helt. Nya inköpslösningar kan även vara relevanta i de fall det behövs nya angreppssätt för att säkra stadens uppfyllande av miljöprogrammet och Agenda 2030. I sådana fall finns anledning att uppmuntra till nya lösningar.

Nya inköpslösningar behöver ta sin utgångspunkt i det behov som ska tillgodoses. Det handlar om att på ett tydligt sätt beskriva vilken funktion som ska uppnås eller tillgodoses (Vad) men utan att beskriva lösningen (Hur).

För att skapa utrymme för ett hållbart och innovativt perspektiv för att uppnå de behov som staden har krävs god framförhållning då upphandling av nya lösningar är tidskrävande. Vad gäller innovativa inköpslösningar krävs i många fall att verksamheten är beredd att satsa såväl personellt (arbetstid) som ekonomiskt (testbädd) för att finna nya lösningar. Ett resonemang kring innovativa inköpslösningar finns i utredningen *Återrapportering - Utredningsdirektiv budget 2018 - Utreda förutsättningar för bättre politisk styrning och främjande av såväl hållbara som innovationsupphandlingar* (STK-2019-1134).

Nedan ska nämnden ge förslag på produkt- eller verksamhetsområden där nya inköpslösningar efterfrågas, eller där behovet potentiellt kan lösas på ett mer hållbart sätt.

Inom förvaltningen har det kommit förslag på att byggmaterial som använts till utställningsproduktion borde sparas och återanvändas av andra verksamheter. Det berör främst Malmö Konsthall, Malmö Museum och Malmö Konstmuseum. Även Moderna Museet Malmö har tagit upp denna önskan. Ett problem är förvaring av byggmaterialet.

Möjligheter till att byta eller låna till exempel verktyg, teknik och annat material mellan förvaltningarna borde undersökas.